



GAZDASÁGI  
VERSENYHIVATAL

---

VERSENYTANÁCS

---

Vj-145/2008/032.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Kálmán, Szilasi, Sárközy és Társai Ügyvédi Iroda (Budapest) által képviselt Nitrogénművek Vegyipari Zrt. kérelmezőnek (Pétfürdő) a Gazdasági Versenyhivatal Hálózatos Ágazatok Irodájának Vj-145/2008/24. számon hozott, a Faludi Wolf Theiss Ügyvédi Iroda (Budapest) által képviselt EMFESZ Első Magyar Földgáz és Energiakereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárást megszüntető végzésével szemben benyújtott jogorvoslati kérelem tárgyában - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

**v é g z é s t .**

A Versenytanács a Gazdasági Versenyhivatal Hálózatos Ágazatok Irodája vizsgálójának Vj-145/2008/24. számon hozott végzését helybenhagyja.

E végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye.

**I n d o k o l á s**

**I.**

**A tények**

1. Az EMFESZ Első Magyar Földgáz és Energiakereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: EMFESZ) a Nitrogénművek Vegyipari Zrt.-vel (a továbbiakban: Nitrogénművek) 2005. január 19-én kötött hosszú távra szóló földgázszállítási megállapodást, melyben a felek a szerződéses árat egy árképlet alapján határozták meg. A szerződés 6.5 pontja az árképzés részleteiről úgy rendelkezett, hogy „amennyiben az orosz gázszállítások jelenlegi árképzése változik, úgy azt a Felek külön megállapodás

alapján a Szerződésben is figyelembe veszik.” bekövetkező gazdasági változások miatti árváltozásokat figyelembe veszik.

2. 2007 novemberében az EMFESZ arról tájékoztatta a Nitrogénműveket, hogy a továbbiakban a régi árképlet alapján nem tud szállítani, ezért egy új árképlet elfogadását javasolta. A Nitrogénművek a szerződés módosítására vagy megszüntetésére nem látott lehetőséget, azonban előadása szerint a kölcsönös előnyök alapján kész volt tárgyalni az EMFESZ-szel. A tárgyalások nem jutottak eredményre, ezt követően az EMFESZ kilátásba helyezte a földgázszállítás korlátozását, majd 2008. január 3-án és 4-én erre sor is került, amely kieső mennyiséget a Nitrogénművek az E.On Földgáz Trade Földgázkereskedő Zrt-től pótolta. Ezt követően a Nitrogénművek a földgázszállítás teljes felfüggesztésének kilátásba helyezésére való tekintettel az EMFESZ által javasolt új képlet szerinti vételárat kiegyenlítette, de az új képletet továbbra sem fogadta el jogszerűnek. A Nitrogénművek a további tárgyalások során mindvégig fenntartotta azon álláspontját, hogy az EMFESZ által javasolt új árképlet elfogadására nem közös megegyezés útján került sor, hanem azt az EMFESZ a földgázszállítás megszakításával kényszerítette ki. Az EMFESZ 2008. június 30. óta nem szállít földgázt a Nitrogénművek részére.
3. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2008. november 6-án versenyfelügyeleti eljárást indított az EMFESZ eljárás alá vont ellen annak kivizsgálására, hogy megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 21. §-nak első tagmondatában foglalt általános tilalmat, miszerint tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni, azzal, hogy a Nitrogénművekkel fennálló földgázszállítási szerződésben foglalt árképlet módosítását úgy kényszerítette ki, hogy a Nitrogénművek termeléséhez elengedhetetlen földgáz szállítását az új árképlet elfogadásától tette függővé.
4. A GVH Hálózatos Ágazatok Irodája (a továbbiakban: GVH HÁI) 2009. augusztus 7-én hozott végzést arról, hogy a Tpv. 71/A. §-a alapján a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti. A végzés indokolásában a vizsgáló az érintett piac meghatározásakor az Európai Bizottság (a továbbiakban: EB) több, a magyarországi földgázpiacot is érintő ügyében [COMP/M.3696 – E.ON/MOL; COMP/M.4180 Gaz de France/Suez] kialakított piacelemzését tekintette a jelen ügyre vonatkozóan is irányadónak, miszerint a földgázpiacon a szolgáltatás és kereskedelem elkülönülő érintett piacként határozható meg, melynek további egyik alpiaca a nagy ipari fogyasztók földgázellátása. Tekintettel arra, hogy az EMFESZ az EB által megállapított érintett termékpiacok közül

Magyarországon kizárólag a szolgáltatás és a kereskedelem piacán aktív, valamint arra, hogy a jelen eljárásban vizsgált magatartása a nagy ipari fogyasztók földgázellátását érintette, a vizsgáló az EMFESZ gazdasági erőfölényes helyzetének meghatározását erre az alpiacra korlátozta.

5. A nagy ipari fogyasztókkal földgázzal való ellátására jellemzően hosszú távú szolgáltatási szerződések kötődnek.
6. A GVH HÁI – követve a GVH korábbi ügyekben kialakított gyakorlatát – az erőfölény meglétét a szerződéskötés időpontjára visszamenőleg vizsgálta az érintett piacon. A vizsgált évben (2005), amikor az EMFESZ és a Nitrogénművek hosszú távú földgázszállítási szerződése létrejött, a földgázpiacon ún. hibrid modell volt érvényben, azaz a versenypiac és a közüzemi szabályozott piac egymás mellett, párhuzamosan működött, s így a feljogosított fogyasztók szabadon választhattak, hogy földgázigényüket a közüzemi vagy a versenypiacról elégítik ki. E két piaci szegmens közötti váltás nem járt számottevő költséggel, így a releváns piac meghatározása szempontjából a versenypiac és a közüzemi szabályozott piacon elhelyezkedő, azonos fogyasztói csoportokba tartozó fogyasztókat ugyanakkor az érintett termékpiacnak a részeként vette figyelembe.
7. A végzésben a GVH HÁI a beszerzett bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás alá vont a Nitrogénművekkel történt szerződéskötése évében az ipari nagyfogyasztók és kis erőművek piacán 5-9%-os részesedéssel bírt, amely piaci részarány a vizsgáló megállapítása szerint nem támaszthatta alá erőfölényes helyzetét. Az EMFESZ versenytársaitól, és a Nitrogénművektől beszerzett információk alapján a vizsgáló figyelembe vette továbbá azt is, hogy a Nitrogénművek az EMFESZ-szel történt szerződéskötés előtt más piaci szereplőtől (MOL Földgázellátó Rt., a továbbiakban: MOL) is kért, és kapott ajánlatot földgáz szállítására. A vizsgálat megállapítása szerint a Nitrogénművek tehát, mint az egyik legnagyobb hazai földgázfogyasztó és az elsők között a szabad piacra kilépő felhasználó, az EMFESZ-szel történt szerződéskötés időpontjában több lehetőség közül is választhatott: közüzemi ellátást közüzemi áron, az ellátás teljes biztonsága mellett; vagy versenypiaci szolgáltatást, annak ellátási kockázataival. A szabad piaci ajánlatok közül a MOL a közüzemi árnál 4%-kal alacsonyabb árajánlatot tett, az EMFESZ, mint új piacra lépő alternatív szolgáltató pedig még a MOL piaci ajánlatánál is kedvezőbb árút.
8. A vizsgáló az ügy szempontjából lényeges további tényként vette figyelembe az EMFESZ és a Nitrogénművek közötti viszony megítélésében a felek által kötött

szerződés azon pontját is, mely szerint az esetleges árváltozásokat egy új megállapodásban rendezik, azaz a felek csak közös megegyezéssel módosíthatták a szerződést. Az EMFESZ számára biztosított egyoldalú szerződésmódosítási jog kikötésének hiánya a vizsgálat álláspontja szerint szintén nem támasztotta alá azt a feltételezést, miszerint az EMFESZ erőfölényben lett volna a szerződés aláírásakor.

9. Az eljárás során becsatolt iratokból megállapította továbbá, hogy az EMFESZ az indexált szerződéses ár alapjául szolgáló fűtőolaj és gázolaj jegyzésárak kiugró szintje miatt kezdeményezett árképlet módosítást. (Az EMFESZ, állítása szerint hosszabb ideje a Nitrogénműveket, mint kiemelt partnert beszerzési ár alatti áron látta el földgázzal, a módosított árképlete szerinti új ár pedig a versenytársak árszintjét nem érte el, így előadása szerint a Nitrogénművek még mindig a piacon elérhető legalacsonyabb áron vásárolta a földgázt.) Az EMFESZ egyéb nagyfogyasztóitól beszerzett fogyasztási és áradatakból megállapította továbbá a GVH HÁI végzése azt is, hogy az EMFESZ minden nagyfogyasztójával egyedi feltételek szerint szerződött, így az áremelkedés mértéke is fogyasztónként eltérő volt, amely szintén nem támasztotta alá az eljárás alá vont gazdasági erőfölényét.
10. A piac szerkezetére és a piaci erőviszonyokra vonatkozóan utalt továbbá a végzés arra is, hogy a Nitrogénművek alkupozíciója nemcsak a szerződés aláírásakor, de a szerződés hatálya alatt is igen jelentős volt. Ezt a következtetését arra alapozta, hogy egy esetleges túlzó árral az EMFESZ a magyarországi értékesítésének közel 20%-át kockáztatta, amennyiben a Nitrogénművek az áremelést rendkívüli felmondási okként értékelve egyoldalúan felmondja a szerződést és az EMFESZ versenytársainál vásárolja meg a jövőben szükséges földgázt.
11. Emellett, a Nitrogénművek az EMFESZ gázszolgáltatásának megszűnésével versenyjogi viszonylatban aránylag hamar, 1-2 hónap alatt talált új gázkereskedő partnereket, amelyek – bár az EMFESZ árszintjénél magasabb áron – biztosították a termeléshez szükséges földgázt. Így, a rendelkezésére álló szerződések és piaci információk alapján, a piacnyitás előrehaladtával a vizsgálat számára nem tűnt valószínűsíthetőnek az EMFESZ gazdasági erőfölényes helyzete a földgáz nagyfogyasztói értékesítés piacán. Mindezek alapján, összességében a vizsgáló az EMFESZ gazdasági erőfölényét nem tartotta megállapíthatónak.
12. Végezetül a vizsgáló kiemelte, hogy az EMFESZ erőfölényének, és ebből kifolyólag az erőfölénnyel való visszaélésének hiánya nem érinti a Nitrogénművek és az EMFESZ

egymással szembeni esetleges magánjogi igényének érvényesíthetőségét, hangsúlyozva, hogy a polgári jogi jogviták megítélésére a bíróság jogosult.

13. A GVH HÁI végzése mindezek alapján megállapította, hogy a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tpv. 70. §-ának (1) bekezdésében megállapított körülmények a vizsgált magatartással összefüggésben nem állnak fenn, mivel az EMFESZ Tpv. 22. §-a szerinti gazdasági erőfölényes helyzete az érintett piacon nem állapítható meg, így a Tpv. 21. §-nak megsértése kizárható. Ez a körülmény viszont a Tpv. 70. §-ának (1) bekezdése alapján az eljárás megindításának elengedhetetlen feltétele. Ezért a gazdasági erőfölény hiányának a már megindult eljárásban történő megállapítása esetén, az eljárást 71/A. § vagy 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti végzéssel kell megszüntetni.

## II.

### A jogorvoslati kérelem

14. A Nitrogénművek kérelmező a 2009. augusztus 18-án benyújtott jogorvoslati kérelmében kérte, hogy a Versenytanács a Hálózatos Ágazatok Iroda fenti végzését változtassa meg, és a szükséges szankciók alkalmazása mellett állapítsa meg az EMFESZ jogsértését. A kérelmező álláspontja szerint az eljárás alá vont magatartása sérti a Tpv. 21. §-ának a-b) és d-e) pontjaiban foglalt tilalmakat, nem egyeztethető össze továbbá a GVH Alapelvekben rögzítettekkel, szankció nélkül maradása pedig veszélyezteti a versenykultúrát.
15. A kérelmező előjáróban előadta, hogy az EMFESZ a vizsgált magatartásának tanúsításakor – annak nyilatkozatai szerint – a szabad piac 70%-át, és a teljes gázpiac ötödét ellenőrizte. Ezen túl, a sérelmezett cselekményét egy olyan vállalkozással szemben követte el, mely a hazai mezőgazdasági piac több, mint 50%-át látja el műtrágyával, földgáz fogyasztása pedig meghaladja az 1,5 millió köbmétert, tehát nemcsak az ország egyik legnagyobb vállalatának működését, de az egész mező-, és nemzetgazdaságot veszélyeztette.
16. A kérelmező elsősorban azt vitatta, hogy a gazdasági erőfölény meglétét nem a szerződéskötés időpontjában, hanem abban az időintervallumban kellett volna a GVH-nak vizsgálnia, amikor az eljárás alá vont a sérelmezett magatartását tanúsította. A kérelmező állítása szerint ugyanis, tipikusan versenyellenes helyzetnek és cselekménynek tekinthető, ha egy vállalat a piacra lépésekor – annak érdekében, hogy piacra léphessen és

saját maga számára vevőket, fogyasztókat szerezzen – akár hosszú távra is kedvező szerződéses pozíciókat kínál leendő fogyasztóinak, azonban ha már piacra lépett, ott megerősödött és gazdasági erőfölényre, vagy akár monopolhelyzetre tett szert, akkor ezzel a helyzettel visszaélve kíván szerződésmódosítást kieroeltetni, és lényeges szerződéses tartalmi elemeket saját fogyasztóira nézve hátrányosan módosítani.

17. Álláspontjának alátámasztása érdekében – miszerint az eljárás alá vont a jogellenes cselekmény elkövetésekor domináns piaci pozícióval rendelkező – a kérelmező az EMFESZ 2007-2008-as piaci részesedésének feltárására tett ígéretet, ilyen adatokat azonban a későbbiekben nem nyújtott be.
18. A sérelmezett magatartáskori időpontban lévő piaci helyzet azonban, miszerint a Nitrogénművek 2007. decemberének végén csak az EMFESZ-től tudott földgázhoz jutni, továbbá a termeléshez szükséges alapanyag beszerezhetőségének teljes hiánya – a százalékos piaci részesedések hiányában is - megalapozza állítása szerint az EMFESZ erőfölényes helyzetét. Az EMFESZ ugyanis a piac többi szereplőjétől, a versenytársaktól, üzleti partnereitől és a fogyasztóktól teljesen függetlenül ki tudta kényszeríteni az egyoldalúnak és jogszerűtlennek ítélt áremelését, így a versenyjogi szabályok megsértése még a gazdasági erőfölényes helyzetének hiánya esetén is megállapítható.
19. A kérelmező másodsorban – utalva korábbi bejelentésére – ismételten hivatkozott azon álláspontjára, miszerint a szerződésmódosítás kieroeltetésével az EMFESZ-szel korábban létrehozott jogviszonya új szerződéses alapokra került, úgy, mintha a szerződést a felek a módosításkor kötötték volna meg. Hivatkozása szerint az EMFESZ akkor járt volna el jogszerűen, ha – a Nitrogénművek javaslatával egyezően – a szerződésszegést beszünteti, és a korábban kikötött Választottbírósághoz fordulnak a szerződés módosítása érdekében. Az EMFESZ ugyanakkor nem kérhette volna a szerződés módosítását olyan gazdasági változásra hivatkozással, amellyel maga is számolhatott, így ezen indokok alapján – a kérelmében részletesen ismertetett bírói gyakorlatból kiindulva, megítélése szerint – még a Választottbíróság sem módosította volna a közöttük hosszú távra létrejött megállapodást.
20. Ehhez kapcsolódóan vitatta a kérelmező a vizsgálói végzés azon megállapítását is, miszerint az eljárás alá vont amiatt kezdeményezett árképlet módosítást, mert már hosszabb ideje beszerzési ár alatt látta el a kérelmezőt. E fenti indok elfogadása ugyanis álláspontja szerint nemcsak a polgári jogba, de a versenyjogba is ütköző, mivel a

beszerzési ár alatti értékesítését egyrészt nem tudta alátámasztani az eljárás alá vont, másrészt ez egy hosszú távú szerződésbe törvényszerűen „bekódolt” gazdasági esemény.

21. Végül, a kérelmező előadása szerint a szerződésben meghatározott árképlet a lényeges elemeit tekintve megegyezett a piacon szokásos árképzési módszerrel, és alkalmas volt arra, hogy a földgáz tényleges piaci árának változását figyelembe vegye. A jogorvoslattal támadott végzés indokolásának elfogadása azonban álláspontja szerint azt eredményezné, hogy bármely szerződő fél csak addig köteles saját magát egy közösen kialakított, hosszú távon alkalmazni szánt – a világpiaci ármozgásokat is követő – árképlethez tartani, ameddig az rá nézve kedvező, egy kedvezőtlen változás esetén pedig jogosult lenne az árképlet módosítását kikényszeríteni, és az igénybe vett szolgáltatástól a szerződő felet elzárni.

### III.

#### A Versenytanács döntése

22. A Tpv. – a GVH HÁI döntésére irányadó – 71/A. §-a szerint a vizsgáló az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tpv. 70. §-ának (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A Tpv. 70. §-ának (1) bekezdése értelmében a vizsgáló vizsgálatot rendel el olyan tevékenység, magatartás, vagy állapot észlelése esetén, amely a Tpv. rendelkezéseit sértheti, feltéve, hogy az eljárás a GVH hatáskörébe tartozik, és a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi.
23. A Tpv. 22. §-ának (1) bekezdése értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak és üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására.
24. A Tpv. 14. §-ának (1) bekezdése szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni, a (2) bekezdése szerint pedig a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen

helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.

25. A Tptv. 22. § (2) bekezdése szerint a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell különösen
- a) azt, hogy az érintett piacra való belépés és az onnan történő kilépés milyen költségekkel és kockázattal jár, illetve, hogy milyen műszaki, gazdasági vagy jogi feltételek megvalósítását igényli;
  - b) a vállalkozás, illetve vállalkozáscsoport [15. § (2) bekezdés] vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, illetve annak alakulását;
  - c) az érintett piac szerkezetét, a piaci részesedések arányát, a piac résztvevőinek magatartását, valamint a vállalkozásnak, illetve vállalkozáscsoportnak a piac alakulására gyakorolt gazdasági befolyását.
26. Mint ahogyan a GVH HÁI végzése is hivatkozza, a Versenytanács állandósult – elvi állásfoglalásaiban is közzétett – gyakorlata szerint a felek által hosszú távra kötött, tartós jogviszonyt rendező polgári jogi szerződés önmagában nem hoz létre gazdasági erőfölényt, továbbá azt, hogy valamely szerződést gazdasági erőfölényes piaci helyzetben kötöttnek kell-e tekinteni, mindig a szerződés megkötésekor fennállt piaci helyzet alapján kell megítélni. (Versenytanács elvi állásfoglalásai 22.5. – Vj-57/2003.)
27. Ennek indoka, hogy adott – akár hosszú távra szóló – szerződéses kapcsolat létrehozatalakor ideális esetben elvileg az egyenrangú felek mérlegelhetik a megállapodás megkötésével és az ezzel szükségszerűen együttjáró elköteleződéssel kapcsolatos gazdasági és jogi következményeket. Adott esetben előfordulhat ugyanakkor, hogy a szerződés megkötésekor a felek valamelyike olyan mértékben kiszolgáltatott helyzetben van, hogy az említett mérlegelésre alapozott döntés tekintetében korlátozottak a lehetőségei. Ezen kiszolgáltatott helyzet egyik oka lehet, hogy a másik fél gazdasági erőfölényes helyzetben van, amely esetben képes arra, hogy ezen helyzetével visszaélve kényszerítsen ki valamely szerződéses feltételt. Abban az esetben ugyanakkor, ha az adott szerződéses kapcsolat létrejöttékor valamely fél nincs gazdasági erőfölényes helyzetben, akkor az adott magatartás kikerül a Tptv. 21. §-nak hatásköréből. Ilyen esetben egy adott fél által sérelmezett szerződéses módosítás jellemzően bekövetkezhet akként, hogy (i) a felek a kérdéses módosítás lehetőségét már kikötötték a megállapodásban, azaz a módosítást sérelmező fél azt már a szerződés megkötésekor előre elfogadta, vagy akként, hogy (ii) a módosítás a megállapodás sérelmével jár, amely viszont egy esetleges szerződésszegésként a polgári jog tárgykörébe tartozik.



28. A sérelmezett magatartás kapcsán a Versenytanács nem állapított meg olyan körülményt, mely indokolná, hogy jelen ügyben eltérjen az elvi állásfoglalásként is közzé tett gyakorlatától, s ezt a kérelmező törvényes határidőben benyújtott jogorvoslati kérelmében sem igazolta.
29. A Versenytanács megállapította, hogy a vizsgáló megfelelően feltárta a szerződéskötéskor fennálló piaci helyzetet, továbbá egyetértett azzal, hogy az EB korábbi, a magyarországi földgázpiacot is érintő ügyeiben kialakított, a piac meghatározására is vonatkozó gyakorlatától jelen ügyben nem szükséges eltérni, mivel erre semmilyen körülmény nem utal, és a kérelmező sem hivatkozott ilyenre.
30. Így megállapítható, hogy – a végzésben is ismertetett részletes adatok szerint – az eljárás alá vont a szerződéskötéskor különösen alacsony piaci részesedéssel rendelkezett, s bár a gazdasági erőfölény megítélése a Tpv. 22.§-ának (1) és (2) bekezdése szerinti szempontok együttes mérlegelését igényli, ugyanakkor megállapítható, minél kisebb egy vállalkozás számszerűsített piaci részesedése, annál kevésbé valószínű annak erőfölényes helyzete.
31. A szerződéskötés évében fennálló piaci helyzet tekintetében emellett figyelembe vehető az a vizsgáló által kiemelt tény is, hogy a kérelmezőnek lehetősége volt az eljárás alá vonton kívül más beszerzési lehetőségek közül is választani.
32. A kérelmező emellett felkészült, jelentős piaci szereplő, aki képes a megfelelő döntésre, amire maga a kérelmező is utal, mikor önmagát az ország egyik legnagyobb iparvállalatának minősíti.
33. Így összességében a Versenytanács álláspontja szerint sem állapítható meg, hogy az eljárás alá vont a vizsgált időszakban gazdasági erőfölényes helyzetben lett volna.
34. Az eljárás alá vont szerződéskötéskor fennálló gazdasági erőfölénye bizonyítottságának hiányára tekintettel a Versenytanács nem tartotta szükségesnek a későbbiekben tanúsított, kérelmező által sérelmezett magatartásának vizsgálatát. Adott esetben ugyanis nem valószínű, hogy gazdasági erőfölénnyel való visszaélést önmagában az, ha valamely vállalkozás állítólagosan nem szerződészerűen jár el, mivel – a vizsgáló megállapításával egyezően – ekkor a jogvita eldöntése az arra illetékes bíróság hatáskörébe tartozik. Tekintettel arra, hogy a szerződészegés polgári jogi jogkövetkezményeinek megállapítása a bíróság hatáskörébe tartozik, a Versenytanács ennek megfelelően az eljárás alá vont által meghatározott új árképlet versenyjogi

- értékelését sem tartotta szükségesnek. Megjegyzi továbbá a Versenytanács, hogy ugyanezen indokok alapján irrelevánsnak tartja annak a kérdésnek a vizsgálatát is, hogy vajon az EMFESZ valóban már hosszabb ideje beszerzési ár alatt látta-e el a kérelmezőt.
35. Nem osztotta továbbá a Versenytanács a kérelmező azon hivatkozását sem, miszerint azért kellene az eljárás alá vont magatartását versenyjogi, és nem polgári jogi szempontok szerint megítélni, mert az a piacszerzés érdekében kínált hosszú távra is kedvező szerződéses pozíciókat leendő fogyasztóinak, és később gazdasági erőfölényre szert téve, ezzel a helyzettel visszaélve erőltetett ki szerződésmódosítást.
36. Mind az eljárás során beszerzett adatok, mind a kérelmező jogorvoslati kérelmében tett hivatkozások azt igazolják ugyanis, hogy a 2005 során létrehozott szerződést, és annak egyes kikötéseit olyan körülmények között kötötték, ahol az EMFESZ gazdasági erőfölénye nem állapítható meg, a kérelmező – mint a nagy ipari fogyasztók egyike – piaci súlya pedig jelentős volt. Így a kérelmező hivatkozása, miszerint a szerződéses ellenértéket az EMFESZ által egyoldalúan meghatározott képlet szerint kellett megfizetnie, noha az árképlet jogszerű módosítására csak közösen lettek volna jogosultak, csupán olyan sérelmezett egyoldalúság, mely mellérendelt felek közötti szerződésszegésnek minősülhet, és nem versenyjogi értelemben vett gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek, azon belül pedig kiszolgáltatott fogyasztóval szembeni kizsákmányolásnak.
37. A tartós üzleti kapcsolatot eredményező szerződések esetében mindig felvethető valamelyik fél kiszolgáltatottsága, e helyzetet azonban a versenyjog önmagában nem minősíti gazdasági erőfölénynek (lásd 27. pont), és ilyen kiszolgáltatottság egyébként sem volt a felek között. Ezt támasztják alá a vizsgáló azon megállapításai is, miszerint az eljárás alá vont az egyoldalú ármódosításával az egyik legjelentősebb vevőjének elvesztését kockáztatta, a kérelmező pedig versenyjogi viszonylatban hamar talált új gázkereskedő partnert.
38. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a fenti megállapításai nem ellentétesek a GVH Alapelvekkel sem, a döntését azonban a Tpv-t-ben foglalt rendelkezésekre tekintettel hozta meg.
39. Összefoglalva a fentieket, a rendelkezésre álló információk szerint nem állapítható meg az eljárás alá vont gazdasági erőfölényes helyzete, ebből kifolyólag annak erőfölénnyel való visszaélése is kizárt, hiszen a Tpv-t. 21. §-a szerinti jogsértésnek elengedhetetlen

feltétele az elkövető vállalkozás Tpv. 22. §-a szerinti gazdasági erőfölényes helyzete. Mivel az eljárás alá vont gazdasági erőfölénye nem bizonyított, így jogsértése – ti. a gazdasági erőfölényével való visszaélése – sem volt bizonyítható, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A vizsgáló helyesen döntött tehát akkor, amikor az eljárást megszüntette. Mindezek alapján a Versenytanács a rendelkező rész szerint döntött.

40. A GVH hatásköre a Tpv. 45.§-án, illetékessége a Tpv. 46.§-án alapul. Az utóbbi rendelkezés értelmében a GVH illetékessége az ország egész területére kiterjed.
41. A jelen végzéssel szembeni jogorvoslati jogosultságot a Tpv. 82. §-ának (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. március 31.

Dr. Szántó Tibor s.k.  
előadó versenytanács tag

Dr. Dobos Gergely s.k.  
versenytanács tag

Dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.  
versenytanács tag